

Erator-atzizki ala eratorpen-atzizki?

MIREN AZKARATE - FRANCISCO OLARTE

(EHU, Donostia)

(EUTG)

Erator-atzizki ala *eratorpen-atzizki*? Lan honi izenburua eman dioen eta bertan aztergai dugun puntu hau, Mitxelena irakasleak berak planteatzen digula esan daiteke. Izan ere, besteok orohar *eratorpen-atzizki* edota *eratorketa-atzizki* erabiltzen genuelarik, (ikus, adibidez Goenaga 1984, bereziki azken kapitulua) azkenengotako lan batean *erator-atzizki* forma aukeratzen du (ik. Mitxelena 1986: 535-541). Ba al dago bietatik bat hobesterik, edo gutxienez kronologiaren araberrako bereizkuntzaren bat egiterik?

Galdera honi erantzuna eman nahian hasi orduko ohartzeko gara, ez euskaraz bakarrik, inguruko hizkuntzetan ere ez dugula, hitz elkarketaz ari direla, arazo honen aipamen berezirik aurkitzen. Gehienaz ere, kanpoko autore batzu bi motak aitatzen dituzte, baina elkarren artean inolako loturarik ez balute bezala tratatuaz. Egia ote? Hau da, lehen osagaia, mugatzailea, izenkia (aditzetik eratorritako izena) ala aditzoina izateak, begibistakoa den morfologi diferentziaz gain, ez al dakar bestela inolako desberdintasunik?

Euskal hitz elkarketaz aritu diren autoreen artean, P. Lafittek (1944: 38-39), osagaien kategoria gramatikalaz bereziki arduratu denak, izen elkartuak, besteak beste, honela lor ditzakegula diosku:

- a) bi izen elkartuz, bata bestearen konplementu izanik: *lur-sagar* edo *bihotz-min*.
- b) aditza eta izena elkartuz, aditza izenaren konplementu izanik: *irabaz-bide*.

Garbi dago gure *erator-atzizki* bigarren sailekoa dela; *eratorpen-atzizki* edo *eratorketa-atzizki*, aldiz, aipamen berezirik ez izan arren, lehen saileko direla dirudi, Lafittek ematen dituen adibideekin duten desberdintasuna, izen hauek aditzetik eratorriak izatean datzala.

Orain arte euskaraz egin den sailkapenik zehatzena, Euskaltzaindiaren Lexikologi Erizpideak Finkatzeko Batzordeak eginikoa hartzen badugu ere, ez dugu *eratorpen-atzizki*, *eratorketa-atzizki* bezalakoentzat leku jakinik aurkituko. Bada **JARLEKU**

Elkarte-mota deitzen den saila, hots, aditzoina gehi izenaz osaturiko izen elkartuei dagokiena, baina menpetasunezko izen elkartuen barnean ez da izenkia gehi izenaz osatutakoentzat azpisail berezirik egiten; areago, morfologi alderditik ere ez dira aipatzen. Hala ere *lansari*, *zahar-ontzi* edo *akordeoi-soinu* izen elkartuen ondoan beharko lukete kokatu.

Inguruko hizkuntzak aztertu dituzten autoreetara joaz, batez ere hitz elkartuak perpausen kide direla eta, berauek sailkatzeko, osagaiek, baliokide litzatekeen perpaus-ean beteko luketen funtzio sintaktikoa kriteriotzat hartu duten hizkuntzalariek emango digute, zeharka bada ere, argibideren bat aztertzen ari garen auziaz. Horrela, H. Marchand-ek (1960: 27-28), erlazio sintaktikoetan bakarrik oinarritzen ez denez, osagaien kategoria gramatikala eta morfologi itxura kontutan hartzen dituela:

- a) aditzoina gehi izena motakoak (*whetstone*, *rattlesnake*)
- b) aditzoina+*-ing* eta izena motakoak¹ (*writing-table* edo *dancing-girl*)

bereizten ditu. Morfologi desberdintasunaz gain, bi osagaien arteko erlazio nozional edo semantikoak aztertzean, bi erlazio semantiko nagusi bereizten ditu morfologi mota bakoitzean:

- a) alde batetik, *writing-table* eta *whetstone* bezalakoetan, 'Helburua', 'Xedea' da bi osagaien artean atzeman daitekeen erlazio semantikoa. Eta bien artean, bigarrena, antzina ingelesez lehena baino askoz ahulagoa zela digu. Ez da, beraz, esanahiari dagokionez, diferentzia nabarmenik bien artean.
- b) bestalde, erlazio sintaktikoak ere kontutan izanik, *dancing-girl* era-koetan, lehen osagaia atributua litzatekeela bigarrenari buruz esaten zaigu; eta *rattlesnake* modukoetan, lehen osagaia perpausoko aditzari, predikatuari legokioke (bigarrena askotan perpausoko subjektuari).

V. Adams-ek (1973: 64 hh) osagaiek perpaus-ean beteko litzaketan erlazio sintakti-koak direnez nagusi, Subjektu-Aditz, Aditz-Objektu sailak proposatzen ditu², eta berauen barnean, izen elkartuak, kategoria gramatikal eta morfologi egituraren arauer- banatu. Horrela, besteak beste, Subjektu-Aditz sailean:

- Aditza (*-ing*) - izena: *cleaning lady*, *governing body*...
- Aditza (neutrala) - izena: *call boy*, *glow-worn*, *lead article*...
- Aditza (nominalizazioa) - izena: *demolition squad*, *motion picture*...

azpisailak egiten ditu. Edota Aditz-Objektu sailean:

- Aditza (*-ing*) - izena: *drinking-water*, *eating-apple*...
- Aditza (neutrala) - izena: *flashlight*, *drawstring*...

Eta erlazio sintaktikoak izan ordez, bi osagaien arteko erlazio semantikoak direnean erripide ere, berdintsu jokatzen du. Adibidez, 'Instrumental' sailean, osagaietako batek

(1) Ez dira aditzoinak har ditzakeen beste atzizki batzuk, *-tion* esaterako, kontutan hartzen.

(2) Erlazio sintaktikoen arauerako sailkapenak aurki ditzakegu, era berean, Ch. Rohrer (1967) edo U. Wandruszka (1972) hizkuntzalarien lanetan.

baliabidea adierazten duenean, osagaien kategoria gramatikal eta morfologiaren arau-
era:

- Aditza (-ing) - tresna-izena: *burning glass, darning needle...*
- Aditza (neutrala) - tresna-izena: *grindstone, guide book...*
- Aditza (nominalizazio) - tresna-izena: *ignition key, navigation aid...*

bereizten ditu. Eta 'Locative' sailean, lekua adierazten denean:

- Aditza (-ing) - leku-izena: *drawing paper, landing strip...*
- Aditza (neutrala) - leku-izena: *bake-house, save area...*
- Aditza (nominalizazioa) - leku-izena: *amusement park, birth-place, assembly line, concentration camp...*

Hortaz, badirudi, V. Adams-en eritziz, *erator-atzizki* eta *eratorpen-atzizki* formen artean morfologi desberdintasun soila dagoela, eta ez beste ezer. Bi motetan aurki bait daitezke erlazio sintaktiko eta semantiko berak. Bestalde, azterketa sinkronikoa den neurrian, ez zaigu mota hauen diakroniari buruzko informaziorik ematen. Gaur egun ingelesez, bigarren osagaia subjektu zein objektu delarik, ekingiza adierazteko aditzoi-naz, -ing formaz edo beste nominalizazioen batez balia gaitzkeelako ondorioa ateratzen dugu. Erabat aukerazko formak liriateke.

Azken urteetan, Morfologia Sortzaile deitzen zaion arloaren barnean ere ikuitu izan da Hitz Elkarketaren arazoa. Konkretuki gai hau aztertu duten bi autore hartuz, E. Selkirk (1982) eta R. Lieber (1983), lehenak, Izen Elkartuen egitura aztertzean, bi izenez osatuak eta aditz gehi izenez osatuak bereizten ditu (hemen axola zaizkigun kategoriak kontutan izanaz). Berrito ere *eratorketa-atzizki* bezalakoak bi izenez osatutakoan artean genituzkeela dirudi. Beste horrenbeste esan dezakegu R. Lieber-en (1983: 255) zerrendaz, erroen konbinazio posibleen artean *Izena + Izena* eta *Aditza + Izena* ezartzen dituenen.

Bada, ordea, bi hizkuntzalari hauen lanetan aditza (edota aditzetik eratorritako izena) osagaitzat duten hitz elkartuei buruzko ikuspegi berri bat: lexikoaren argumen-tu-egiturarena, alegia, hau da, lexikoiko zenbait elementuk, aditzek eta preposizioek konkretuki, sintaxian aurki dezakegunaren antzeko argumentu-egitura lukete, hitz elkartuaren barnean bete beharrekoa zenbait kasutan³. Baina E. Selkirk-en predikzio guztiak *ardatz* gisa aditza edota izenkia (aditzetik eratorritako izena) duten hitz elkartuen gainekoak direnez⁴, hortik kanpo geratzen zaizkigu *eratorketa-atzizki* edo

(3) "This, then, is the theory I propose for interpreting verbal compounds in English. (*Verbal compounds* terminoaren definizioak, berriz, honela dio: «Only compounds in which a nonhead satisfies an argument of the deverbal head constituent will be termed verbal compounds». Ardatz ez den osagaiak leku, —denbora—, modu-zehaztapena dakarrenean, beraz, ez dugu *verbal compound* izango)... This theory includes a set of rules (a context-free grammar) specifying the structural or morphological well-formedness of compounds and, disjoint from this, a system of rules for defining the syntactic well-formedness of phrases. The objects generated by these autonomous rule systems have in common the property of being built out of words. These words have the same lexical forms, regardless of whether they appear in words structure or syntactic structure. With their predicate argument structure and associated grammatical functions, they provide the basis of the semantic interpretation of the larger structures containing them, whether syntactic or morphological".

(4) Areago, hauen barnean ere, ardatz ez den osagaiak, mugatzaile dei dezakegunak, argumenturen bat betetzen dueneko adibideak bakarrik hartzen dira kontutan aurreko oinoharreko definizioan ikus deza-kegunez.

alfabetatze-kanpaina modukoak. Ardatz ez diren osagaiak direla eta ematen zaigun erregela bakarra hau dugu:

Optionally, in compounds, (i) a nonhead noun may be assigned any of the grammatical functions assigned to nominal constituents in syntactic structure... (Selkirk 1982: 32).

Mugatzaileek, beraz, edozein argumentu-mota bil dezakete. Baina hain garrantzitsua ote da osagaia ardatz izatea ala ez izatea? Ardatz denean bakarrik balio ote dute E. Selkirk-en erregelek?

R. Lieber-entzat (1983), ostera, Argumentu-Lotze Printzipioa⁵ da, aditza dugun heinean, sor daitezkeen eta ezin daitezkeen hitz elkartuei buruz predikzioak egin ahal izateko giltza. Bestalde, lehen esan bezala, argumentu-hartzaileak aditza eta preposizioa direnez, *erator-atzizki* eta *eratorketa-atzizki*, biak sartuko liriateke R. Lieber-en sailkapenean, 'Lehen osagaia argumentu-hartzaile' izenburu duen saillean. Baina sail honetan ez dagoela Izena + Izena egiturarik ohartzen gara; Aditza + Izena egiturakoen artean, berriz, *drawbridge*, *pickpocket* edo *pushcart* bezalakoak azaltzen dira, hots, *erator-atzizki*-ren parekoak. Ez ote da, bada, ingelesez *eratorpen-atzizki* modukorik? V. Adams-en (1973) sailkapenean bat baino gehiago aurki daitezke, ordea: *drawing paper*, *landing strip*, *falling star*, *drinking-water*, *burning glass* eta abar luzea. Lieber-en artikuluan ez dirudi horrelakoak inon jasotzen direnik. Eta hemen ezin esan daiteke hizkuntzalari honen predikzioak, Selkirk-enak bezala, ardatzari, bigarren osagaiari, soilik dagozkionik. Egia da, bestalde, Argumentu-Lotze Printzipioan aditz eta preposizio kategoriak bakarrik sartzen direla. Baina Argumentu-Lotura eta Hitz Elkartu Sintetikoen⁶ arteko harremanak aztertzen dituenen ere *-er*, *-ing*, *-ed* atzizkiduna beti mugakizuna, bigarren osagaia, ardatza, da. Dena den, hemen ateratako ondorioak interesgarriak dira, atzizkioz eratutako osagaiak mugatzaile direnean zer gerta daitezkeen aztertu ahal izateko. Alde honetatik, *-er* edo *-ing* atzizkiez izenak sortzen ditugunez, oinarri den aditzaren argumentu-egitura ez zaio goragoko adabegiari iragazten (ardatza, eskubiko elementua bait da beti bere kategoria eta bestelako tasunak goiko adabegiari iragazten dizkiona). Eta horrenbestez,

(5) Argument-linking Principle

- a. In the configuration $[ ] \left\{ \begin{matrix} V \\ P \end{matrix} \right\} [ ]$ a or $[ ] a [ ] \left\{ \begin{matrix} V \\ P \end{matrix} \right\}$ where *a* ranges over all categories, $\left\{ \begin{matrix} V \\ P \end{matrix} \right\}$ must be able to link all internal arguments.
- b. If a stem $[ ] a$ is free in a compound which also contains an argument-taking stem, a must be interpretable as a semantic argument of the argument-taking stem, i.e. as a Locative, Manner, Agentive, Instrumental, or Benefactive argument». (Lieber 1983: 258). Barne-argumentuak, «all obligatori (i.e. lexically specified) arguments with the exception of the subject» (Lieber 1983: 257) direlarik.

(6) "Compounds which are most often called synthetic are those like truckdriver (which contain the agentive *-er* suffix), those like child-supporting (which have the progressive, adjectival, or gerundive *-ing*), and those like home-baked (whose last element is a passive participle)" (R. Lieber 1983: 267). Horrenbestez, euskaraz, gutxienez *-le/-tzaile*, *-tze* atzizkiz osatutakoak sartuko litzaizkiguke hemen. Baina euskaraz bederen ez al dira *-keta*, *-pen* edo *-era*, *-tze* izenak sortzeko atzizkiaren kide? Ikus P. Goenagak (1984), esaterako, nola aztertzen dituen guzti hauek. Dena den, azken atzizki hauek hitz elkartu sintetikoen osagarritzat har ditzakegun ala ez gehiegi eztabaidatu gabe, *-tze* atzizkiarekin batera hartuko ditugu, LEF-Batzordearen sailkapenean egin antzera.

adar-jotze bezalakoak, bigarren osagaitzat argumentu-hartzaile ez den izena duten izen elkartuak bezalakoak dira. Ondorioz, argumentu-lotze printzipioak ez du hemen balio⁷. ${}_1[Aditza + -le/-tzaile/-tze/-pen...]_1$ mugatzaile, ezkerreko osagai, duten izen elkartuetan ere berdintsu gertatzen dela esatea ez bide dateke ausardia handiegia.

R. Lieber-ek (1983), beraz, lexikoiko zenbait elementuren argumentu-egiturari dagokionez, ez ditu era berean tratatzen *erator* eta *eratorpen* edo *eratorketa*. Lehena bakarrik da argumentu-hartzaile; beste biak, gainerantzeko izenak bezalaxe, ez dira erro argumentu-hartzaileak. Eta, horrenbestez, Argumentu-lotze Printzipioa *erator-atzizki*-ren kasuan izan beharko dugu kontutan. *Erororketa-atzizki* edo *eratorpen-atzizki* sortzeko ez bait dago, alde honetatik, inolako mugarik.

Gauzak horrela direla, R. Lieber-en planteamentuak eta lehenagokoak —H. Marchand (1960) edo V. Adams-enak (1973)— kontutan harturik, bi galdera egin ditzakegu ondoren aztertzen saiatuko garen euskal izen elkartuen aurrean:

- 1 *Erorator-atzizki* gisako euskal izen elkartuetan betetzen ote da R. Lieber-en Argumentu-lotze Printzipioa? Ala guztiok onartu eta inolako eragozpenik gabe sortu eta erabiltzen ditugun Aditzoina + Izena egiturako hitz elkartuok hautsi egiten dute Printzipio hori?
- 2 *Erorator-atzizki* eta *eratorpen-atzizki*-ren arteko harremanak beste teori-ikuspuntu batetik aztertuaz, ba al dago nolabaiteko desberdintasunik aurkitzerik bien artean: dela bilakaera kronologikoa, dela bi osagaien arteko erlazio semantikoa ...? Ala V. Adams-ek (1973) ingelesez proposatzen duen bezala, morfologi-diferentzia soila dugu?

Galdera hauei erantzuteko, ikus dezagun zer aurkitzen dugun euskal literaturan. Guztia aztertzea ezinezko izanik, aukera zabal samarra egin da garai eta euskalki desberdinetako autoreak jasotzen saiatuaz. Horrela, Leizarragaren lanetatik hasi eta 1940. inguru artekoak, Axular, Etxeberri Sarakoa, Hiriart-Urruty, Pouvreau, Mogel, Fray Bartolome, Agirre Asteasukoa, Orixe, Lizardi, Txomin Agirre, Kirikiño...-ren zenbait obra aztertu ziren. Era berean Barandiaranek eta Azkuek egindako herri-ipuina eta kontakizunen bildumak ere kontutan izan ziren, zenbait bertsolariren (Xenpelar, Txirrita, Uztapide, Basarri, Xalbador...) lanekin batera. Halaber, gure corpuseko Menpetasunezko izen elkartuetan aztertuko ditugu *Aditzoina + Izena* eta *Ekintza-izena + Izena* egituren arteko harremanak.

Xehetasun horiek eman ondoren, ekin diezaiozun lehen galderari erantzuna emateari. R. Lieber-ek (1983: 261) posibleztat jotzen ditu ingelesez *Aditzoina + Izena* motako hitz elkartuak, izena aditzaren argumentu-egitura betetzeko gai bada, edota aditzak barne-argumenturik ez izatean, izena aditzaren argumentu semantiko bezala interpreta badaiteke. E. Selkirk-ek (1982: 16), bere aldetik, ingelesez horrelako elkarke-tak oso maiztasun urrikoak direla dio; oso adibide gutxi aurkitu omen ditu. Euskaraz, hasteko, izen elkartu mordoak sor dezakegula aditzoina eta izena elkartuaz ikusiko dugu: *ikas-mai*, *gordeleku*, *ehortz-egun*, *idaz-tankera*, *jostorraz*, *bedeinkamezea*... Aditz hauek, ordea, 'Agent' eta 'Theme' (Egilea eta Tema) argumentuak eskatzen

(7) Ikus, dena den, Lieber-en eritiz (1983: 268-269) *harri-jasotzaile* bezalako izen elkartu batek izan dezakeen egitura bikoitza: ${}_1[A[harri\ jaso]_A + -tzaile]_1$ edo ${}_1[i[harri]_1\ i[A[jaso]_A -tzaile]_1$. Bigarren egituran, euskaraz dugunean, aditza izenaren barnean ardatz ez izanik gertatzen da, eta, horregatik, Argumentu-lotze Printzipioa indarge geratzen da.

dituztenak direla esan daiteke⁸, subjektuak eta objektuak jasoko dituztelarik argumetuok sintaxi-egituran. Demagun, subjektuak kanpo-argumentua jasotzen duela. Hala ere R. Lieber-ek dioenaren arauera, aditzoinaren eskumara azaltzen den izenak, aditz horren barne-argumentua, 'Tema', bildu beharko luke goian aipatu kasuetan. Eta ez da hala; eskubitara azaltzen den izena argumentu semantikotzat har daiteke, 'Leku', 'Baliabide, instrumentu' argumentu semantiko bezala hain zuzen.

Zer esan daiteke datu hauen aurrean? Badirudi R. Lieberen (1983) teoria motz geratzen dela, batez ere E. Selkirk-en (1982: 24) eritzi desberdina kontutan hartzen badugu:

Note next that a deverbal constituent in nonhead position will not have its argument structure satisfied by the head constituent (...). Moreover, I would argue that even in the case of endocentric $N[VN]_N$ compounds ... the head noun does not satisfy the argument structure of the verb.

Eritzi desberdintasun honen aurrean, euskarak E. Selkirk-i arrazoi ematen dioela dirudi. Ondorioz, Argumentu-lotze Printzipioa bera dela aldatu behar dena pentsa dezakegu.

Nor motako aditzak direnean mugatzaile, ezkerreko osagai, ordea, argumentu bakar hori subjektuak bilduko lukeenez⁹, eskumako osagaia 'aske' geratzen da, eta argumentu semantiko gisa hartzen dugu. Alde honetatik ez da inolako arazorik sortzen R. Lieber-ek esanak kontutan hartuaz.

Bigarren galderari dagokionez, *erator-atzizki* eta *eratorpen-atzizki/eratorketa-atzizki*, beste modu batera esanda, Aditzoina + Izena eta Ekintza-izena + Izena egiturak erkatzean, lehen begirada batetan ohartzen gara lehen motakoak askoz ugariagoak direla. Areago, Ekintza-izena + Izena sailekoetatik, Menpetasunezko ez direnak kenduz gero (*gorde-agertze, uka-aitortze, sal-erospen, siniste-egiteen...*), eta Menpetasunezkoen artean ere ekintza nominalizazio soila gaudituz beste nolabaiteko balioa hartu dutenak alde batera utziaz (*eriotz mugatzaile duten guztiak, adibidez, edo batzoki, itxaropen bezalakoak*), geratzen zaizkigunak berrogeitamaren bat izango dira.

Kopuruak alde batera utziaz, *Aditzoina + Izena* eta *Ekintza-izena + Izena* egituren artean beste desberdintasunen bat aurkitu nahirik, bi osagaien arteko erlazio semantikoei beha diezaikegu. Erizpide hau kontutan harturik, begibistakoa da *Aditzoina + Izena*-ren kasuan, 'Helburua' dela aditzoinaren eta izenaren artean gehienetan azaltzen den erlazioa: aditzak adierazten duen ekintzarako da (balio du, erabiltzen dute...) izenak adierazten duena. Hau hala da erlazio semantikoa erabakitzeke mugatzailea, aditzoina hartzen badugu erreferentzi-puntutzat. Mugakizunean oinarriturik, aldiz, izenak bi eratako zehaztapena eman diezaike ekintzari: lekua edota instrumentua, baliabidea.

Arestian esanaren arauera adibideak banatuaz, bada:

a) Izenak, zein lekutan gertatzen den ekintza adierazten du:

(8) Dena den, euskaraz oraindik lan handia dago aditzen barne-argumentuak, aditzak nahi eta ez eskatzen dituenak zeintzu diren zehazten. Esaterako, *ipini* aditzak ingelesez barne-argumentutzat 'Tema' eta 'Lekua', zer ipini eta non ipini, eskatzen ditu. Euskaraz beste horrenbeste esan al daiteke?

(9) Nolatan ez dagoen, ingelesez *put* aditzak eskatzen duen bezala, 'Lekua' edo bestelako barne-argumenturen bat.

<i>gal irriskuan</i> (17) ¹⁰	<i>iraztasquia</i> (08)
<i>eseri-alki</i> (21)	<i>exer-aulki</i> (20)
<i>jan-batzar</i> (14)	<i>ehortegunetan</i> (19) ¹¹
<i>erdi-eguna</i> (16)	<i>escont-eguna</i> (03)
<i>garbi-egunak</i> (16)	<i>ibil-eguntxo</i> (12)
<i>marka-egun</i> (24)	<i>sor egun</i> (02)
<i>xakiegun</i> (24)	<i>aztetxe</i> (24)
<i>bil-etxe</i> (17)	<i>bizitetxe</i> (15)
<i>egurastetxe</i> (24)	<i>ikastetxe</i> (13, 14, 23...)
<i>jan-etxe</i> (18)	<i>jatetxe</i> (24, 12)
<i>asi-garaia</i> (12)	<i>biur-garaian</i> (12)
<i>itxi-garaia</i> (12)	<i>yoan-garaia</i> (12)
<i>eldu-giro</i> (12)	<i>yaioturi</i> (17)
<i>gazikutxa</i> (10)	<i>aira-leku</i> (17)
<i>aitor-leku</i> (16)	<i>bizi leku</i> (23, 21, 16...)
<i>egonleku</i> (01, 16, 22)	<i>erne lecu</i> (01)
<i>erran-leku</i> (03)	<i>eserleku</i> (13, 12, 14...)
<i>etzanleku</i> (10)	<i>galdu lecu</i> (01)
<i>geldi-leku</i> (14)	<i>gertatu-leku</i> (24)
<i>gorde-leku</i> (17, 23, 03, 15...)	<i>iar lecu</i> (02, 05...)
<i>icasi lecu</i> (01)	<i>janlecu</i> (08)
<i>jar leku</i> (17, 21, 14, 13...)	<i>legorleku</i> (13)
<i>ohortz leku</i> (02)	<i>pausalecu</i> (05)
<i>vici lecu</i> (07)	<i>ikas-mai</i> (15)
<i>bizi modu</i> (15, 22, 17, 10...)	<i>esan modu</i> (01)
<i>ibil molde</i> (17)	<i>ikas molde</i> (07)
<i>buka-muga</i> (16)	<i>erdi-muga</i> (03)
<i>jo-muga</i> (16, 15)	<i>ibill-neurri</i> (13)
<i>ikastola</i> (23, 14)	<i>irarkola</i> (23)
<i>edanontzi</i> (13, 14, 24)	<i>edontzi</i> (24, 26)
<i>jan-ontzi</i> (14)	<i>asitordu</i> (23)
<i>geldi ordu</i> (19)	<i>hil ordu</i> (03)
<i>ikas-ordu</i> (12)	<i>jaiotordu</i> (14)
<i>jatordu</i> (14, 18)	<i>bildu-orri</i> (12)
<i>bil-saski</i> (24)	<i>idaz-tankera</i> (24)
<i>ariltoqui</i> (08)	<i>biltoki</i> (15, 17)
<i>bizitoki</i> (10, 12, 23, 11...)	<i>egotoki</i> (13, 08)
<i>egurastoki</i> (23)	<i>esertoki</i> (12, 14)
<i>etzan-toki</i> (18, 14)	<i>garbitoki</i> (10, 13, 16...)
<i>jantoki</i> (14)	<i>jar toki</i> (17, 19)
<i>legortoki</i> (13)	<i>saltoki</i> (12, 13)

Guztietan uler dezakegu 'ontzian edan', 'olan ikasi', 'ordu horretan hasi' edo 'modu horretan bizi' adierazten dela, nolabait esateko. Mugatzailea, aditzoina, erreferentzi hartuaz, berriz, 'ikasteko ola', 'hasteko ordua', 'edateko ontzia'... bezala uler daitezke.

Adibideon formari dagokionez, bestalde, *Aditzoina* + *Izena* egituraren azpian sartu izan arren guztiak, zenbaitetan, mendebaldeko adibideetan, partizipioa agertzen zaigu mugatzaile gisa.

(10) Parentesi artean ematen dugun zenbakiak, adibideari dagokion liburuaren kodea adierazten du. Kodeen azalpena artikuluaaren amaieran ezarri dugu.

(11) Mitxelena (1961: 248-250) iritziz, *-te* nominalizazio atzizkia genuke hor, ez aditzoina. Azkuek (1923-25: 407) dioenaren arauera, *-t-* kontsonantearen epentesi bidez esplika daiteke. Beste horrenbeste esan daiteke *egurastetxe*, *aztetxe*, *ikastetxe* etabarrez.

b) Izenak, ekintza nola, zein baliabidez gauzaten den adierazten du:

<i>altxarrastelua</i> (11)	<i>ekin deadarra</i> (12)
<i>ezagu-errañu</i> (16)	<i>bizi-erregela</i> (16)
<i>maxelarría</i> (10)	<i>oroitarria</i> (12)
<i>zorrotzarri</i> (10, 05, 06) ¹²	<i>idazkortza</i> (12)
<i>erne-indarra</i> (12)	<i>guija catia</i> (08)
<i>iin-congita</i> (03)	<i>bizi-legea</i> (17)
<i>izkira-lege</i> (13)	<i>ikas-liburu</i> (16)
<i>bedeinkamezea</i> (10)	<i>ernamin</i> (11, 12)
<i>maxi-mintzo</i> (24)	<i>jostorratz</i> (08, 11, 16)
<i>bizi poza</i> (20)	<i>alda soinuak</i> (17)
<i>iraztramaac</i> (08)	<i>igi-almena</i> (12)

c) Hirugarren multzo batean bil ditzakegu, izenak ekintzaren lekua adierazi arren, mugatzailea, aditzoina, erreferentzia hartuz gero, 'Helburua' erlazioa ez, baizik 'Edukia' adierazten duten adibideak. Hau da, gure ustez, adibide hauei dagokien parafrasia ez da 'jateko tokia', 'garbitzeko tokia', 'edateko ontzia' edo 'ikasteko moldea'. Izan ere, *jaiotetxe*, *sorterri* diogunean, egia da 'etxean jaio', 'herrian sortu', edo zehazkiago esanda, 'etxea zeinetan jaio zaren', 'herria zeinetan sortu zaren' uler dezakegula, eta orohar ulertzen dugula; baina aditsoinean oinarrituz, ez genuke esango goiko adibideok 'jaiotzeko etxea', 'sortzeko herria' adierazten dutenik. Ez dute adierazten leku horietan zein ekintza gertatzen den, zein ekintza gertatu den baino. Horregatik egokiago iruditu zaigu 'Edukia' erlazio semantikoaren azpian bil-tzea ondoko adibideak (nahiz agian norbaiti erlazio hau ez gogobeteko iruditu):

<i>jaiotetxe</i> (10, 12, 14, 22, 21, 23)	<i>sortetxe</i> (11, 14, 17)
<i>sorturi</i> (11)	<i>sor-leku</i> (03, 13, 19, 21...)
<i>jaioterri</i> (13, 14, 15)	<i>sort herri</i> (06, 19, 14...)

d) Orohar *Aditsoina* + *Izena* elkarketetan, erlaziorik maizenak goikoak direla esan badezakegu ere, aurkitzen dira han hemenka bestelako erlazioak ere¹³: — 'Egilea' erlazio semantikoa antzeman uste izan dugu Lizardiren *ari-otsa*, *bizi-otsa* adibideetan¹⁴, 'aritzeak, bizitzeak ateratzen duen hotsa' edo antzeko zerbaite emango bait genuke hitz elkartuon parafrasizat. Eta, horrenbestez, nahiz mugatzaile gisa formal-ki aditsoina azaldu, beronen balioa izenkiarena, *-tze* atzizkia sortutako izenarena litzateke. Ondorioz, aztergai dugun bigarren egituraren eremuan sartu gara, hots, *Izenkia* (aditzetik erratorritako izena) + *Izena* egituran.

Diogunaren baieztapen gisa, *ikas-sari* (11)¹⁵ eta *ikastesari* (23)¹⁶ bikotea aipa dezakegu. Biak har daitezke ondoren ikusiko dugun 'Iturburua' erlazio semantikoaren

(12) Nahiz Axular edo Etxeberri Sarakoak *zorrotz harri* forma erabili, forma bakarraren azpian bildu ditugu *zorroz(tu)* + *harri*-ren adibide guztiak. Beste askotan ere, autore batek baino gehiagok erabiltzen duten hitz elkartua dela markatzen dugunean, era berean jokatu dugu.

(13) Esan gabe doa, noski, erlazio semantikoa nahikoa subjektiboa dela. Hau da, hiztun bati halako erlazio semantikoa dagoela hitz elkartu bateko bi osagaien artean iruditu arren, beste batek, beste erlazio semantiko bat, arras diferentea, ikus dezake. Beraz, gure hemengo sailkapena sailkapen posibleetako bat baino ez da. Beste euskaldun batek segurua asko beste sailkapen bat proposatuko bait luke adibide berentzat.

(14) "Ta egunkaria ari-otsa, bizi-otsa, egi-otsa: euskoa badalaren baietzik gorenena baikenduke" (*Itz-lauz*, 72).

(15) "Txerrenek ikas-saritzat beretako bat an gelditzea eskatu zien" (*Euskalerriaren Yakintza* II, 69).

(16) "Ikastijetan nausi urten dok / ikaste-sari ta gusti" (Enbeita'tar Kepa. *Gure Urretxindorra*, 131).

adierazle bezala, 'ikasteagatik lortu/eman... saria'. Testuingurua ikusirik, ordea, pentsa daiteke ez ote den egokiago lehen adibidea 'ikasteko norbaitek ematen duen saria' bezala ulertzea; eta bigarrena, 'ikasteagatik eman duten saria'. Hala balitz, 'Helburua' izan daiteke *ikas-sari* izen elkartuko osagaien arteko erlazio semantikoa, eta 'Iturburua' *ikaste-sari*-ko osagaien artekoa. Nolanahi ere, Enbeitak ez zuen nahi eta ez 'Iturburua' adierazteko *ikaste-sari* esan beharrik, *ikas-sari* esan zezakeen besterik gabe. Hor dugu gainera *ikas-lan* (15, 24) izena ere, 'ikasteak eman lanak' bezala har daitekeena, 'Iturburua' erlazio semantikoa proposatuaz. Adams-ek (1973) ingelesez aipatzen duen *Aditzoina* + *Izena* eta *Izenkia* + *Izena* egituren arteko kideasunetik, erlazio semantiko berak modu batera nahiz bestera adierazi ahal izatetik ez bide gabiltza oso urrun.

— 'Iturburua' erlazio semantikoa dagoela bi osagaien artean esango genuke *erticareca* (03) eta *gal-kexva* (03) hitz elkartuetan, berriro ere 'erditzeak sortzen duen ikara', 'galtzeak sortzen duen kexua' bezala ulertuaz, aditzoinaren azpian *izenkia*, alegia. Dena den, adibideok, hurrengo sailean ere, 'Garaia' erlazioaren azpian sar ditzakegula iruditzen zaigu, 'erditzean sortzen den ikara' edo 'galtzean sortzen den kexua' bezala ulertuaz. Lehen esan legez, interpretazio semantikoak neurri handi batean subjektiboak direnez, ez da bat ere zaila hitz elkartu batentzat irakurketa bat baino gehiago aurkitzea¹⁷.

— 'Garaia' dela mugatzaileak ondoko adibideetan ematen duen zehaztapena esango genuke:

<i>il-alarua</i> (23)	<i>igar-arnasa</i> (24)
<i>igarri-aize</i> (24)	<i>irar-uts</i> (23)
<i>ilkanpaia</i> (10)	<i>murgil-keñu</i> (16)
<i>sor-mintzaira</i> (19)	<i>il-otoi</i> (23)
<i>ilhots</i> (03)	<i>ezkontsari</i> (03, 13, 16...)
<i>eskein-saria</i> (16)	<i>ezkon-buztari</i> (23)
<i>il-zeinu</i> (10, 17)	<i>illotoizketak</i> (23)

Aurreko kasuetan bezala, hemen ere aditzoina, izenki gisa emango genuke parafrasa jotzekotan, 'hitzegitean egin zeinuak', 'sortzean eman/jaso' (parafrasiko aditza zuzenki zein litzatekeen ez zaigu axola) *mintzaira*, 'eskeintzean eman saria', e.a. Hala ere, bistan da aditzoina hureta aski dela, ez dugula *eskeintze-sari*, *igartze-arnasa* edo *murgiltze-keñu* izen beharrik.

Garbi dagoela uste dugu dagoeneko, ingelesez bezala, euskaraz ere, *Aditzoina* + *Izena* kategoriako osagaien elkarketan erlazio semantiko aunitzak adieraz daitezkeela, nahiz agian nagusitzen dena 'Helburua' izan, bereziki izenak ekintzaren lekua adierazten dueneko elkarketa.

Eta zer esan *Izenkia* + *Izena* egituraz? Nolako erlazio semantikoak atzeman daitezke horrelako izen elkartuetan? Galdera honi erantzun baino lehen zenbait puntu argitu beharra dago. Hasteko, lehen ere aipatu dugu egitura hauen urritasuna, orain arte aztertu ditugunekin erkatuz¹⁸. Baina kopuru desberdintasunak alde batera utzirik, bada beste arazo bat, sakonagoa, *eratorpen-atzizki*, *erator-atzizki* moduko bikoteez aritu aurretik konpondu beharrekoa, eta euskaraz konpontzeko dagoena.

(17) Ez gara, ordea, hainbat eta hainbat autorek aipatutako hitz elkartuen anbiguotasunaren arazoan murgilduko.

(18) Eta *Aditzoina* + *Izena* egiturako adibideak erraz ugalduko litzazkiguke, *beldur*, *falta*, *asmo...* mugakizuntzat dituzten *jaso-bildurrez*, *lotsatu-bildurrik* edo *antzatu faltaz* bezalakoak ere kontutan hartuko bagenitu.

Nola jakin zein atzizki hartu behar den kontutan? Gauza jakina bait da aditzari eransten dizkiogun atzizkien bidez nominalizazio mota desberdinak lortzen ditugula. Beraz, zeintzu dira euskaraz ekintza soila adierazten duten atzizkiak, eta, horrenbestez, guri dagokigunez, aditzoinaren pareko lirakeena? *-tze* bai, hor ez da zalantzarik; baina zein gehiago?

J. Levy-k (1978: 168) itxuraz ongi bereizten ditu ingelesez *ekintza nominalizazioak*, *produktu nominalizazioak*, *egile nominalizazioak* eta *paziente nominalizazioak*. Euskaraz egilea adierazten dutenak bereizteko ez dugu aparteko arazorik, eginkizun horretarako *-le* eta *-tzaile* betidanik bereizi dira eta. Baina besteetan? Azkuek (1923-25) zenbait atzizkik 'acto' adierazten dutela esan zigun, hala nola, *-kunde*, *-tza*, *-men/-pen*, *-era*, *-(k)eta*, edo *-kuntza-k*. Era berean, balio zehatzik aipatu gabe, aditzari lotzen zaizkion atzizkien artean azaltzen zaigu *-dura* ere, ematen dituen euskal adibideen itzulpenak hartuaz, aurrekoen artean erraz sar daitekeena. Esan al daiteke atzizki hauetako bakoitzak, edo batzuk bederen, nominalizazio mota bat adierazten dutenik, eta beste batzuk beste bat? *-kuntza-k*, esaterako, ekintza soila adierazten du ala badu beste ñabarduraren bat, ondorioa edo beste zerbait? *Etortze* eta *etorrera* erabat kideak ote? Zenbait erabileratan hala dirudi¹⁹. Eta *eroste* eta *erosketa*? Adibide konkretu honetan, *-keta* atzizkiaren bidez lortzen dugun izenak, 'ondorio', 'produktu' kutsua ez ote du? Hau da, lehenik *-tze* atzizkiarekin batera, nominalizazio soila adierazten dutenak bereizi beharko genituzke; eta, ondoren, berauen eta *Aditzoina* + *Izena* artekoen harremanak aztertu. Baina lan hau eginkizun dugunez, arazoa bazterrean utziaz (eta, horrenbestez, lehen esanaren arauera gure ustez nominalizazio soilaz beste balioren bat hartzen duten adibideei jaramonik egin gabe) oraingoz *Izenkia* + *Izena* motako izen elkartuetan soma daitezkeen erlazio semantikoez arituko gara, Adams-ek (1973) egin bezala, parekotasunik dagoen ala ez aurkitu nahian.

Erlazio semantikoaren artean, bada honakoak atzeman daitezkeela iruditzen zaigu:

- 'Helburua', mugakizunak, eskubiko izenak, baliabidea adierazten duelarik (*Aditzoina* + *Izena* egituran bezala): *apaintze-ikutu* (12), *oroitzarri* (12, 15, 24)²⁰. Eta eskubiko izenak lekua/garaia adieraziaz *argitaratze-epea* (12). Bi mota hauek dira, hain zuzen, 'Aditzoina + Izena' egituran nagusizat jo ditugunak.
- 'Edukia' erlazio semantikoa proposatuko genuke *jayotz eguna* (23)²¹, *ezkontz-egun* (10, 11, 23)²² izen elkartuetan, izenak leku zehaztapena ematen duelarik. *Sorterri* eta abarren pareko lirakea alde honetatik. Desberdintasuna lehen osagaia izenkia edo aditzoina izatean legoke; hau da, batean izen elkartuari emango geniokeen parafrasia 'egun horretan jaiotza gertatu' izan daiteke, bestean, 'egun horretan jaiotza'.

'Edukia' proposatu dugu, era berean, zalantzaz beterik izanda ere, *gertaera-moduak* (18), *ezaguera-mota* (16), *mintzatze molde* (05), *olgueeta modu* (01) eta *pensee-*

(19) "Zure etorrerak pozez bete gaitu" esan, edo "zure etortzeak pozez bete gaitu" esan, ez dirudi *etorri* ekintza soilaz gain beste ñabardurarik ematen dugunik.

(20) Lehen osagaia *oroitze* ala *oroitza* den esatea zaila delarik.

(21) Atzizki beraz osatutako *yakintza* mugatzailatzat daramatenak (*yakintza-lana*, *yakintza sail*, *yakintza-malla...*) ez ditugu kontutan hartu, kasu honetan *yakintza* eta *jakite* ez ditugulako erabat baliokideztat jo. Badu, gure ustez, *yakintza* izenak ekintza soila gaingitzen duen balioren bat.

(22) Mugatzailea *ezkontza* dela esango genuke, bestela *ezkontegun* edo antzeko zerbait bait genuke.

ta modu (01) izen elkartuetarako. Guztiek daramate *modu/mota/molde* erako mugakizuna. Pentsa genezake horrelako mugakizunek izenkia eskatzen dutela mugatzailetzat, eta ez aditzoina. Hor ditugu, ordea, hauen ondoan, *esan modu* (01), *ibil molde* (17), *ikas molde* (17). Hala ere ez dirudi *mota*, *suerte*, *klase*, *thailu* mugakizunekin aditzoina aurki dezakegunik: *bicitce suerté* (04), *vicitce thaillu* (09) (eta hauen ondoan hain ezaguna zaigun *bizimodu*). *Kontu* mugakizunarekin ere izenkia azaltzeko joera nabarmenagoa dela iruditzen zaigu (*entzute kontu* (16) eta ez *entzun kontu*).

Mugatzailetzat izenkia aukeratzten dutenen bidetik aurrera eginaz, aditzoina aldi berean izenetik edo izenondotik eratorria denean ere, izenkia azaltzen zaigula esan dezakegu, eta ez aditzoina. Horrela, nahiz gure corpusetik kanpo geratu, hor ditugu *Euskalduntze-prozesua*, edo *euskalduntze-erakundea* bezalakoak. Zalantzarik gabe *euskaldun-erakunde* izenak beste zerbait adierazten du, eta ez genuke *euskaldun*, *euskaldundu* aditzaren oin gisa ulertuko.

Gehiegi ez luzatzeko, bada, orain arte esanak laburtuz, *Aditzoina + Izena* eta *Izenkia* (ekintza-izena) + *Izena* egiturak erkatuaz, honako ondorioak atera ditzakegu:

1. Euskal literaturan zehar askoz ugariagoak dira *Aditzoina + Izena* egiturakoak besteak baino. Azken urteetan, aldiz, *Izenkia + Izena* egituraren ugaltzea nabaria da, bereziki *-tze* atzizkia osaturiko mugatzailea daramatenena: *euskalduntze-prozesua*, *euskalduntze-erakundea*, *jaiotze-tasa*, *jaiotze-lekua*, *jaiotze-data*...
2. *Izenkia + Izena* egiturak ia ia beharrezkoa dirudi:
  - a. Zenbait mugakizun jakinekin, hala nola, *klase*, *suerte*, *mota*, *kontu* eta abarrekin.
  - b. Aditza aldi berean eratorria denean (*euskalduntze-erakunde/euskaldun-erakunde*, *argitze-zeinu/argi-zeinu*...), *-tze* atzizkia edo besteren bat azaltzen ez bada, mugatzailea izentzat hartuko bait genuke.
3. Bestelakoetan, aukerakoa dirudi aditzoina nahiz izenkia erabiltzeak, erlazio semantiko eta parafraasiaren aldetik behintzat alde handiegirik ez dago eta. Gehienaz ere diakronia mailan ezarri beharko genuke bi egituren arteko desberdintasuna, *Izenkia* (ekintza izena) + *Izena* egituraren ugaltzea nahiakoa berria delarik.

Corpuserako baliatu ditugun liburuak eta kodeak

- Bartolomé de Santa Teresa, 1816, *Euscal Errijetaco olgueeta ta dantzeen neurrizco gatz-ozpinduba* (Faksimila, 1979, Donostia, Hordago).
- Leizarraga, Joannes, 1571, *Iesus Christ Gure Jaunaren Testamentu Berria*, Rochellan (Faksimila, 1979, Donostia, Hordago) (“Dedikatoria”, “Advertimendua”, “San Mateoren Ebanjelioa”, “Apostolu Sainduen Actac”, “Apocalypsea”).
- Oihenart, Arnaut, 1657, *Atsotizac edo Refravac. O.^{Ten} Gastaroa Neurthizetan*, Paris (Faksimila, 1936, Tolosa, Lopez Mendizabal'en Irarkolan).
- Tartas, Ivan, 1666, *Onsa Hilceco Bidia*, Orthecen Jacques Rovyer, Erregueren Imprimaçalia baitan (RIEV I-III, 1907-1909).
- Axular, Pedro de, 1643, *Guero*, Bordelen, (lehen hoge kapituluak) (RIEV IV-VI, 1910-1912).

- Etcheberri, Joannes de, 1718, "Lau-Urdiri Gomendiozco carta, edo Guthuna" e.a., Julio de Urquijo é Ybarra, 1907, *Obras Vascongadas del doctor labortano Joannes d'Etcheberri (1712) con una introducción y notas por Julio de Urquijo é Ibarra*, Paris (RIEV XXVIII).
- Aguirre, Juan Bautista, 1850, *Jesu-Cristoc bere elizari utzi ciozcan zazpi sacramentuen gañean Eracusaldiac* (Lenengo liburua), Tolosan, Andres Gorosabel moldeteguian (Faksimila, 1978, Donostia, Hordago) (Lehen 25 Eracusaldiac).
- Moguel, Juan Antonio, 1881, *El doctor Peru Abarca catedrático de la lengua bascongada en la universidad de Basarte* (Faksimila, 1981, Bilbo, Asociación Gerediaga).
- Pouvreau, Sylvain, 1892, *Les petites oeuvres basques de Sylvain Povreau (Andre dana Maria priuilegiatua)* (Faksimila, 1978, Donostia, Hordago).
- Barandiarán, José Miguel, 1973, *Obras Completas* II, III Bilbao, LGEV.
- Azkue, Resurrección M.^a de, 1935, *Euskalerrriaren Yakintza. Literatura popular del País Vasco* II (1979, Madrid, Espasa-Calpe, S.A.).
- "Lizardi": Agirretar Joseba Mirena, 1934, *Itz-lauz*, Euskaltzaleak.
- Agirre, Domingo, 1906, *Kresala*, Durango'n, Florentino Elosu-ren echean.
- , 1912, *Garoa*, Durango'n, Florentino Elosu'ren echean.
- "Orixe": Ormaetxea, Nikolas, 1929, *Santa Cruz apaiza*, San Sebastian, Loyola'tar Iñaki'ren irarkola.
- , 1971, *Jainkoaren Billa*, Bilbao, Etor.
- "Xalbador": Aire, Fernando, 1976, *Odolaren Mintzoa*, Auspoa.
- "Uztapide": Olaizola, Manuel, 1975, *Lengo Egunak Gogoan* I, Auspoa Liburutegia.
- Hiriart Urruty, Jean, 1909, "Dugun atxik eskuara", *Mintzaira, Aurpegia: Gizon!*, Jakin 2, 1917, Donostia, Ed. Franciscana Aránzazu.
- , 1892-1911, *Zezenak Errepublikan*, *Jakin* 4, 1972, Donostia, Ed. Franciscana Aránzazu.
- "Basarri": Eizmendi, Iñaki, 1960, *Kantari Nator*, Zarautz, Itxaropena.
- "Txirrita", *Txirritaren Bertsoak* 2 liburua, Antonio Zavalak paratua, 1971, Auspoa, 101-102, 103-104.
- "Xenpelar", *Xenpelar Bertsolaria*, Antonio Zavalak paratua, 1981, Auspoa 88-89-90, 2. argitaraldia.
- Enbeitia, Kepa, 1971, *Gure Urretxindorra. Enbeitia'tar Kepa'ren bertso-lanak osorik*, Aita Onaindia'k paratua, Buenos Aires, "Ekin" Euzkal Argitaraldia.
- "Orixe", 1930, *Mireio*, Bilbao'n, Verdes-Atxirika'renean.
- "Kirikiño": Bustintza, Evaristo, 1918, *Abarrak*, Abando.

Bibliografia

- Adams, V., 1973, *An Introduction to Modern English Wordformation*, London, Longman.
- Azkue, R. M.^a de, 1923-25, *Morfología Vasca*, (1969, Bilbo, LGEV).
- Goenaga, P., 1984, *Euskal sintaxia: Konplementazioa eta nominalizazioa*, EHU-ko doktorego tesia, Argitaragabea.
- Lafitte, P., 1944, *Grammaire Basque (Navarro-Laboudin Littéraire)*, (1979, Donostia, Elkar).
- Levy, J., 1978, *The Syntax and Semantics of Complex Nominals*, Academic Press, New York / San Francisco / London.
- Lieber, R., 1983, "Argument Linking and Compounds in English", *LI* 14, 1983, 251-285.
- Marchand, H., 1960, *The Categories and Types of Present-day English Word-formation*, Wiesbaden.
- Mitxelena, K., 1961, *Fonética histórica vasca* (1977, San Sebastián, Anejos de ASJU, 4).
- , 1986, "Eratorbidea eta deklinabidea", *Euskera*, XXXI, 535-541 [orain SHLV-n 674-679].

-
- Rohrer, CH., 1967, *Die Wortzusammensetzung im modernen Französisch*, Tübingen.
Selkirk, E. 1982, *The Syntax of Words*, Linguistic Inquiry Monographs 7, London.
Wandruszka, U., 1972, *Französische Nominalsyntaxen*, München.